

*En skola
i världsklass!*

Stadens Lilla och Stora Nätverk ”Flerspråkiga barn i förskolan”

Bakgrund:

Förskolan spelar en viktig roll för våra flerspråkiga barn och deras språkutveckling eftersom den mest intensiva språkinläringen sker i förskoleåldern.

Hur frågorna kring språkutveckling och flerspråkighet drivs och organiseras, hur kontinuitet i arbetet kring språkutveckling skapas för våra flerspråkiga barn i våra stadsdelar och vad forskningen lyfter fram som positiva faktorer är viktiga frågor att ständigt lyfta och utveckla.

Sedan 2001 har nätverk drivits i Stockholms stad i Språkforsknings institutets regi. I samband med storstadssatsningen omfattade nätverket stadsdelarna som var en del av storstadssatsningen dvs. Tensta, Rinkeby, Kista, Skärholmen och dåvarande Rågsved. Senare under Kompetensfondens tid utvecklades ett återkommande nätverk kring ”Modersmålet i förskolan” där olika personer från olika stadsdelar deltog slumpvis inbjudna. Nätverket var välbesökt och uppskattat. Efter Kompetensfondens tid har nätverket blivit mer och mer tydligt i innehåll och med en fast grupp som återkommer för att säkra kontinuiteten vilket har visat sig ha stor betydelse. Stora nätverket omfattar numera pedagoger från samtliga stadsdelar ca 40 personer.

Lilla Nätverket, som består av personer som driver arbetet om flerspråkighet framåt i stadsdelen har sedan på ett naturligt sätt bildats. Mötena har återkommit regelbundet och planeras efter förskolornas olika behov i det Lilla nätverket. Erfarenheterna är skiftande beroende på andelen flerspråkiga barn i förskolorna och kunskaper kring flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling. Under senare år har allt fler stadsdelar efterfrågat mer kunskap i sitt arbete med barn som har andra modersmål eftersom antalet ökar och har spridits till fler olika områden. Behovet av kompetensutveckling har ökat. Fler pedagoger har skaffat sig högskolepoäng i ”Flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling.

I dagsläget ingår enbart kommunala förskolor i nätverken, men ambitionen finns att kunna inkludera även fristående.

*En skola
i världsklass!*

Lilla nätverket:

Syfte:

Att sprida kunskap och goda exempel, förankra och utveckla arbetet kring flerspråkiga barns lärande i stadens förskolor, samt sträva efter ett gemensamt synsätt utifrån gällande styrdokument, aktuell forskning och erfarenhetsutbyte.

Hur:

Genom en arbetsgrupp med nyckelpersoner, en representant från varje stadsdel med uppdrag och mandat att driva språkarbetet med inriktning på flerspråkighet.

Nätverket ska sprida information om aktuell forskning, bevaka och informera om ny litteratur, informera om kurser, ge exempel på goda modeller. Nätverket bygger på erfarenhetsutbyte och diskussioner mellan stadsdelarna om frågor och behov kring arbetet med de flerspråkiga barnens språkutveckling såväl på modersmålet som på andraspråket.

Innehåll och upplägg i det ”Stora Nätverket” planeras.

Nätverket bildar en plattform för kunskap och erfarenhetsutbyte om flerspråkiga barn i staden där pedagoger kan hämta inspiration, kunskap men också ge tillfälle att stödja varandra. Gruppen har getts möjlighet att ta del av de olika språkdokument som finns i staden och möjlighet att ge och ta information.

Fortsättning: Fördjupning och förankring och utveckling av tidigare aktualiserade frågeställningar.

Undersöka möjligheter att samordna kompetensutveckling i stadsdelarna i kursen ”Tvåspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling samt aktionsforskning.

Stora nätverket

Syfte:

Sprida aktuell forskning, teorier och goda erfarenheter kring arbetet med de flerspråkiga barnen och deras familjer. Lyfta framgångsfaktorer i arbetet med flerspråkiga t ex förhållningssätt, modersmålets status, föräldrasamverkan, språk - och kunskapsutvecklande arbetssätt, organisation och utvärdering etc. se ovan.

*En skola
i världsklass!*

Skapa tillfällen för pedagoger som skaffat sig utbildning i ämnet att på olika sätt delge andra sina kunskaper och erfarenheter.

Ge tillfälle att utbyta erfarenheter mellan stadsdelarna.

Hur:

Cirka fyra pedagoger från varje stadsdel med möjlighet att sprida information till övriga i respektive stadsdel inbjuds 2-3 ggr per termin, 3 tim per tillfälle.

Introduktion

Innehåll presenteras av interna eller externa deltagare.

Diskussion i mindre grupper med deltagare från olika stadsdelar

Sammanfattning

Exempel på innehåll i Stora Nätverket:

Kartläggning - beskrivning av verksamhetens resurser och behov, vilka språk som talas av barnen respektive pedagogerna.

Organisation: Hur organiseras verksamheten så att möjlighet till reflektion och analys av arbete ges? Hur skapas möjlighet för pedagogerna att reflektera kring barnens språk- och kunskapsutveckling och ta del av och delge goda exempel till kollegor på avdelningen, förskolan, enheten övriga i staden osv.?

Språkobservationer: Hur vet jag som pedagog att det arbete som pågår på förskolan gynnar barnets språk och kunskapsutveckling?

Vilka instrument används på förskolorna idag för att följa barnens utveckling ur ett språkligt perspektiv?

Föräldrasamarbete: Hur och varför Språksamtal? Hur tar man emot barn och föräldrar på förskolan? Föräldraaktiv inskolning - fördelar och nackdelar.

Språkutvecklande miljöer: Hur kan vi erbjuda barnen en utforskande, språkutvecklande

fysisk miljö med personal, som stärker barnens språkutveckling i goda samtal, som bygger på barnens erfarenheter och inspirerar till att lära mer om världen?

Språkutvecklande arbetssätt:

Hur kan vi stimulera barns berättande?

Litteracitet ur ett flerspråkighetsperspektiv

Vad är genrepdag och hur kan vi i förskolan göra barnen medvetna om hur vi använder språket i olika texter (sammanhang)?

Vad innebär ett interkulturellt förhållningssätt i förskolan?

Hur kan vi utveckla modersmålet?

UTBILDNINGSFÖRVALTNINGEN

*En skola
i världsklass!*

HT 2010 program med inriktning på modersmålet

Program:

Kamilla György-Ullholm tog upp frågor kring modersmålet i förskolan. Kamilla György-Ullholm från "Centrum för tvåspråkighetsforskning" disputerade i våras om modersmålet och modersmålet bevarande.; *Same Mother tongue- Different Origins, Implications för language maintenance and shift among Hungarian immigrants and their Children in Sweden*. Kamilla undervisar i höst på 30p "Tvåspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling" på delkurs 2 om tvåspråkighet!

10.10.15

Program Stötta språken när barnen lär sig om världen!

Annika Thisner talpedagog från Hägersten Liljeholmen som deltar i vårt nätverk presenterade sitt material "Ord på burk" och "Matte på burk" som getts ut på UR! Representanter från "Bokspindeln" berättade hur de arbetar med böcker på olika språk. Diskussion om hur man kan arbeta språkutvecklande utifrån böcker och matematik diskuterades i grupperna efteråt.

10.11.12

Program Stötta språken när barnen lär sig om världen!

Fortsättning från tidigare Nätverksträffen!

Karin Sohlgren bibliotekarie från Rinkeby-Bibliotek presenterade Recorderpen samt arbete som pågår i samarbete med biblioteket.

De som deltog fick praktiskt pröva pennan och diskutera användningsområde.

För mer info läs på www.modersmal.net

Antalet deltagare var stort på Kamillas föreläsning (28 pers) och även andra tillfället var välbesökt (24 pers). Däremot vid sista tillfället kom ca 10 personer. Men de som kom var nöjda som jag upplevde det.

VT 2011 program med inriktning på Litteracitet

Presentation av boken "En skrivande och läsande förskola" som Kicki Höök pedagogista och biträdande förskolechef på Klöverns enhet" i Rinkeby-Kista har skrivit.

11.02.11

Genrepedagogik och läsning 1

Birgitta Thorander, lärare och språkutvecklare på språkforskningsinstitutet berättar om hur man kan tänka och samtala kring barnböcker för att stötta och ge barnen ytterligare möjlighet att utveckla språk och tanke i bokstunden!

*En skola
i världsklass!*

11.03.11

Genrepedagogik och läsning 2

Fortsättning och fördjupning, utbyte av erfarenheter

29.11.04

Genrepedagogik och läsning 3

Fortsättning och fördjupning, utbyte av erfarenheter

20.11.05

Seminariedag

En Seminariedag om våra flerspråkiga barns lärande anordnades i början av år 2009.

Målgruppen var avdelningschefer, utvecklingsledare/sekreterare samt strategiska personer i stadsdelarna dvs. Lilla nätverket

En önskan är att genomföra en liknande dag under kommande läsår.

Introduktionskurser har erbjudits om ” Flerspråkiga barns språk och kunskapsutveckling” utifrån boken ”Flerspråkighet i förskolan”, ett metod och referensmaterial från Skolverket och genomförts i några stadsdelar (Södermalm, Kungsholmen, Hägersten- Liljeholmen, Rinkeby-Kista) två heldagar under ledning av språkutvecklare Susanne Benckert från Språkforskningsinstitutet.